

Paní Jana Karpíšková rozená Nepustilová se narodila 18. února 1939 v malé vesničce u Litovle, tady taky prožívala své dětství až do roku 1952.

Narodila se doma na statku v Odrlicích, kde bydlela společně se svou maminkou, tatínkem a bratrem, který byl o čtyři roky starší než Jana.

Jana byla krásná malá holčička, blondýnka s dlouhými vlasy, která mluvila bravurně hanácky. Byla štíhlé křehké postavy, hodná, svědomitá, pomáhající doma i na statku.

Své vzpomínky o rodném statku začíná slovy..... tatínek zůstal v roce 1934 na rodinném statku v Odrlicích, jeho sestru rodiče vyplatili a ona si koupila hotel Metropol v Žilině.

K rozsáhlému statku, ve kterém bydleli, patřily dva velké sady, pole, maštale pro koně, chlévy a vejminek, ve kterém bydlela babička.

Za války měl tatínek auto – Tatra 75 Cabriolet, všude nás vozil. Pomáhal celé vesnici třeba tím, že zabil prase a rozdával spoluobčanům-sousedům sádlo, kůže, maso a tím pomáhal k živobytí lidem z naší vesnice. Tatínka však udali a roku 1943 ho Němci zavřeli do Dachau – koncentrační tábor. Tam poznal spoustu kněží, on sám katolík nebyl, ale později po návratu z kriminálu vyprávěl, jak se o něj kněží dobře starali. Dělili se s ním o chleba. Z Dachau pak šel se spoluvězni na nucený pochod smrti, při němž mnoho lidí umíralo vysílením, umrznutím a hladem.

Později tatínek Jany vzpomínal, jak šli jen v půli řadu, podpírali se, nesměli odbočit na kraje, protože by následovala okamžitá smrt zastřelením. Spousta vězňů během dlouhého pochodu zemřela vyčerpáním.

Skončila válka, psal se rok 1945, tatínek přišel domů z kriminálu a vážil pouhých 48 kg. Dodnes vzpomínám, vypráví Jana, na to, jak byl tatínek tolik let bez nás. S maminkou jsme si tak vytvořili mnohem pevnější vztah. S tatínkem takový vztah pak nikdy nebyl.

Po osvobození přišli Rusáci, každý je vítal s kytkou. Maminka byla moc hezká žena, Rusáci po ní pokukovali, pamatuji si, jak mě maminka pořád držela za ruku, byly jsme schované na vejminku, protože se o mě bála...to mi bylo šest let...

Taky si vzpomínám na příhodu s koněm, když přišli Rusové do naší maštale, jeden kůň byl šiml – krásný, bílý kůň. Rusák říkal, že si ho vezme, ale máma nechtěla, říkala, že ho shodí. Maminka se bála, pořád opakovala, že kůň je zlý...

ale kůň šel však krásně, no neshodil ho, už jsme Rusa ani koně nikdy neviděly. No já nebyla na statek, já se všeho bála...

Když přišel tatínek z kriminálu tak se dával statek po Němcích dohromady, dokonce jsme koupili traktor.

A pak přišel únor 1948... komunisti chtěli budovat JZD, chtěli společný majetek a tak po naší rodině požadovali pole, dobytek, traktor - ten se jim hodně líbil. Tatínek musel zas, pro nic za nic, do kriminálu, šel do Jáchymova, maminka plakala, však měla dvě malé děti a já jsem plakala také.

Komunisti si řekli „tak sebereme všechno“. Za den se nedá statek zabalit, vše nám ukradli a nevrátili nic. Dali nám soupisy věcí, které si smíme vzít a estébáci nás kontrolovali, hlavně abychom si nevzali něco navíc... Ani mého psa mi nedovolili vzít a za týden ho zastřelili.

No, já v té době jsem to tak nevnímala, až když nás vystěhovali, bylo to 18.0dubna 1952. Vystěhovali nás do Kopist u Litoměřic. Do takové kuči, tak to na mě dolehlo, nechtěla jsem tam být a plakala jsem, že chci zpátky na Moravu. Bratr to nesl o něco lépe i když si nesměl dodělat školu s maturitou. Musel jít ihned pracovat s maminkou do zemědělství, jezdil traktorem a to mu bylo sedmnáct let.

Komunisté přišli o Velikonoční pondělí a v úterý nás vyhnali jako psi. Tatínek byl v Jáchymově od podzimu 1952 a oni nám ukradli všechno traktor, auto, 30 ha polí, obrazy, lustry, záclony...jako cikáni jsme byli vystěhováni daleko od domova, nic jsme neměli.

Do Kopist nás vezli estébáci Tatraplánem, v Poděbradech dostali hlad a šli na polévku. Jeden z nich neměl děti a chtěl mne vzít k sobě, protože byl přesvědčen, že maminka mne neuživí, což maminka razantně odmítla.

Kopisty – to bylo polorozpadlé stavení, venku byla studna a voda se musela nosit každý den domů jak na koupání, tak na praní. Byla to kuča bez okapů, všude vlhko, krysy, špína, žádná koupelna, žádné parkety. Díky zemědělské oblasti v okolí Kopist jsme však hlady nezemřeli. Občas jsme si s bratrem něco v noci přinesli z pole. Maminka pracovala v zemědělství okopávala, sbírala zeleninu.

Vzpomínám si, jak maminka v Kopistech, když byl tatínek v kriminále už druhou zimu vykrmila prase a na výboru v řekli, že ho nesmíme zabít na maso a

další produkty, ale že ho musíme prodat na statek. Maminka dostala pár korun a za to bratrovi koupila flaušový kabát.

Terezín, městečko kousek od Kopist, kam jsem chodila do základní školy... ve škole na mě nikdo nebyl hodný, jen naše paní třídní učitelka mi zajistila obědy a měla pro mě pochopení (později jsem se dozvěděla, že měla také manžela zavřeného v kriminále).

Když jsme konečně měli nárok na lístky na potraviny, tak si je na obci rozdělili mezi sebe a nám je nedali. Byla jsem kulacký dítě a všichni se k nám chovali tak, že jsme nepřátelé státu.

Vzpomínám si, že v Terezíně jsme si koupili časem taky vanu na koupání, nebo že v Terezíně v prodejně masny byla řeznice z Moravy dobrá žena, které mi později doporučila prodejnu, kde jsem v patnácti letech prodávala za pultem drobné zboží v Litoměřicích....jo takové mládí nikomu nepřeji...

Na Moravu jsem jezdila na prázdniny k mé kamarádce Žofce, která mě tam měla a živila v době prázdnin. V Kopistech (kam jsme byli odsunuti) jsem sedla na vlak a ve svých třinácti letech jela sama do Olomouce. Maminka mi dala tašku a pár korun na cestu a já tam byla na celé dva měsíce. Za tátou mé kamarádky Žofky chodili estébáci a nadávali mu, že tam jsem. S Žofkou kamarádím dodnes.

Maminka i tatínek měli zakázány vstup do naší vesnice Odrlic a přilehlého okolí. Když tam maminka jela a šla na hřbitov, šel za ní estébák. Jakmile vystoupila na nádraží z vlaku v Litovli, už měla estébáka v zádech. Ty lidé co se vystěhovali, už se nesměli vracet, pořád je na každém kroku hlídali a pronásledovali je. Rodiče poté dostali doživotní zákaz do Litovle a okolí, já ho neměla, bylo mi pouhých třináct let, vypráví dále paní Jana.

No, studovat jsem nemohla vůbec, tak jsem šla prodávat do prodejny drobného zboží v Litoměřicích a až později, to už jsem byla vdaná a bydlela s manželem ve Mšeném – lázních, jsem se vyučila kuchařkou.

V roce 1958 jsem se ve dvaceti letech vdala za hodného muže. Seznámili jsme se v Roudnici nad Labem při tanci, kam jsem tenkrát jezdila vlakem spolu s bratrem na odpolední čaje. Manžel měl maturitu a nebyl z komunistické rodiny, což bylo pro mě rozhodující. Já chtěla muže, která bude bez pole a nebude komunist.

Můj manžel byl obětavý a vždy se uměl postarat děti. Spolu máme dvě děti dceru, která vystudovala ekonomickou školu a syna, který se stal inženýrem. S manželem jsme prožili krásný život. Manžel je již osm let po smrti. Ani jeho rodina to neměla jednoduché. I jim sebrali v padesátých letech výrobní na likéry a celé vybavení.

Od svých čtrnácti let byla paní Jana v organizaci Červeného kříže, kde pomáhala lidem a učila se novým zdravotnickým praktikám, což ji zůstalo a naplňovalo po celý život, aktivně působila v organizaci Mšené-lázně.

Z „našeho“ statku se mi dochovaly dva obrázky a jedna váza. Náš rod Nepustilů byl v čísle popisném 12 v Odrlicích od roku 1526, písemně doloženo. Vše se změnilo během jednoho dne v roce 1952.

Naše milá průvodkyně paní Jana Karpíšková své vyprávění končí slovy: „Jsem vděčná za to, že jsem prožila krásný a plnohodnotný život. Člověk se nesmí bát překážek, člověka uspokojí nebo posune dál, když se snaží obstát a něco se naučit,“ dodává závěrem.